

Miljödepartementet
Naturmiljöenheten
103 33 Stockholm
Fredrik Hannerz

Stockholm
2023-02-12

Ert dnr
M2022/01945

Vårt dnr
2022/136

Remissvar angående reviderat direktiv om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse – förslag från europeiska kommissionen

Näringslivets Regelnämnd NNR har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Bakgrund

Den 26 oktober 2022 presenterade Europeiska kommissionen ett förslag till omarbetat avloppsdirektiv. Miljödepartementet skickar nu ut Kommissionens underlag i form av ett ”Explanatory memorandum” på remiss.

Det ändrade direktivet ingår som en del i EU:s handlingsplan för nollförorening av luft, vatten och mark. Handlingsplanen är i sin tur ett led i att genomföra den europeiska gröna given. Förslaget innehåller ändringar för att öka direktivets förenlighet med de strategier om nollutsläpp, klimat, energi och cirkulär ekonomi som ingår i den gröna given.

Kommissionen föreslår att direktivets tillämpningsområde utökas för att ta höjd för teknikutveckling och erfarenheter av hittillsvarande genomförande. Förslaget innehåller nya åtgärder som syftar till att adressera kvarvarande föroreningsbelastningar i form av utsläpp från mindre tätorter, icke fungerande individuella avloppslösningar inom tätorter, utsläpp orsakade av nederbörd via bräddningar eller utsläpp av orenat dagvatten samt utsläpp av mikroföroreningar. För bättre förenlighet med den gröna given föreslås vidare införande av nya krav relaterade till minskade utsläpp av växthusgaser, energianvändning och bättre utnyttjande av slam- och avloppsvatten. Förslaget innehåller även åtgärder för övervakning av bland annat hälsoparametrar, ökad tillgång till sanitet samt en förbättrad styrning och transparens. Förslaget innehåller också ett utökat producentansvar för kosmetik- och läkemedelsbranscherna.

Remissunderlagen

NNR noterar att remissunderlagen från Miljödepartementet enbart innehåller Kommissionens ”Explanatory memorandum” för förslaget till reviderat direktiv om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse. NNR menar att ytterligare underlag hade underlättat remissinstansernas arbete. De kompletterande underlag i ämnet som NNR på egen hand skaffat sig tillgång till är:

- Kommissionens konsekvensutredning ”Commission staff working document – Impact assessment (SWD(2022) 541 final)
- RSBs sammanfattning ”Regulatory scrutiny board opinion” (SEC(2022) 541)
- Regeringskansliets Faktapromemoria 2022/23:FPM21 – Ett reviderat avloppsdirektiv

Dessa underlag måste betraktas som högst relevanta i sammanhanget och borde ha bifogats remissunderlagen från Miljödepartementet.

Konsekvenser

NNR noterar att det av EU-kommissionens konsekvensanalys inte går att utläsa vilken påverkan förslaget kan komma att ha på berörda företag i Sverige. På flera ställen i texten tar EU-kommissionen upp att förslaget kommer att få olika effekter i olika medlemsländer men går inte in på effekter i enskilda medlemsstater. NNR vill därför understryka vikten av att en konsekvensanalys av förslaget utförs på nationell nivå så snart som möjligt, och innan beslut är fattat på EU-nivå. En sådan analys bör ställa den uppskattade nyttan av förslaget mot dess uppskattade kostnader för svenska företag. Det är viktigt att beakta om en ändring som förväntas innebära besparingar för företag också skulle kunna innebära oförutsedda kostnader. En tidig nationell konsekvensanalys skulle ge svenska beslutsfattare ett bra underlag inför och under förhandlingar med representanter från andra medlemsstater. NNR anser att det är för sent att påbörja arbetet med en nationell konsekvensanalys vid genomförandet av ett beslut i svensk rätt, eftersom det då inte går att påverka utformningen av det nya direktivet.

Ett av förslagen från Kommissionen handlar om införande av ett producentansvar för läkemedels- och kosmetikbranscherna. NNR menar att konsekvenserna av detta bör kunna bli signifikanta och därför måste utredas. NNR observerar exempelvis att det utöver läkemedels- och kosmetikbranscherna finns andra branscher som också bidrar till utsläpp av så kallade mikroföroreningar. Några exempel är ättiksyra och koffein som används i livsmedelsbranschen samt ett stort antal kemiska ämnen som används i hygien-branscherna. Dessa ämnen hamnar genom konsumenters försorg i stor utsträckning i avloppsvattnet. Denna asymmetri i tillämpningen av principen om att förorenaren ska betala (polluter pays) kan självklart få effekter på företagets och branschernas relativa konkurrenskraft, och måste utredas innan Sverige kan ta ställning till Kommissionens förslag.

Slutsats

NNR finner att underlaget är bristfälligt på flera sätt samt att konsekvenserna av förslaget för företagen i Sverige måste utredas så snart som möjligt för att ge Kommissionen relevanta synpunkter på förslaget.

Näringslivets Regelnämnd NNR

August Liljeqvist